

Plats: Via videolänk

Protokoll

Närvarande:

Thomas Elmqvist (ordförande)
Erik Ahlgren
Anna Mia Ekström
Maria Eriksson Baaz
Katarina Gidlund
Anders Olofsgård
Lennart Olsson
Sharon Rider
Thomas Wågberg

Göran Holmqvist, avdelningschef,
Sida/HUMASIEN

AnnaMaria Oltorp, enhetschef, Sida/FORSK
Pernilla Sjöquist Rafiqui, utvärderare,
Sida/VERKSTÖD

Anders Troedsson, UD

Övriga närvarande:

Andreas Admasie, Sida/FORSK (protokoll)
Markus Moll, Sida/FORSK
Lisa Román, Sida/FORSK
Lisa Zachariasson, Sida/FORSK

Mötets öppnande

Ordförande Thomas Elmqvist öppnade mötet.

Protokoll från föregående sammanträde godkändes, med en mindre ändring införd på förslag av Anders Troedsson, och lades till handlingarna.

Föredragningslistan godkändes, med två ändringar i diskussionspunkternas inbördes ordning.

Ledamöter anmälde inget jäv i förhållande till enskilda punkter på föredragningslistan.

Information från Sida och forskningssamarbetet

Chefen för avdelningen för Asien, Mellanöstern och humanitärt bistånd, Göran Holmqvist, sammanfattade aktuella frågor för Sida generellt och chefen för enheten för forskningssamarbete, AnnaMaria Oltorp, informerade om nyheter inom forskningssamarbetet. Informationen från Sida och FORSK fokuserade på de utmaningar som uppkommit till följd av COVID-19 och de anpassningar och omställningar som Sida gör för att möta dessa. Även enheten för forskningssamarbetets strategirapportering, dialogen kring utvecklande av forskningssamarbete i sköra kontexter och forskningssamarbetets roll inom regeringens demokratisering avhandlades.

Sidas arbete rörande COVID-19

Föredragande: Markus Moll

Sida informerade om arbetet med COVID-19. Sidas COVID-19 respons, enheten för forskningssamarbetets COVID-19-relaterade insatser och frågan om hur insatser/insatsportföljen påverkas på kort och lång sikt avhandlades, varefter rådet ombads reflektera över möjliga kort- och långsiktiga effekter av pandemin för forskningssamarbetet och de kontexter Sida är verkarsamma i.

Rådet höll en inledande diskussion på temat, i vilken man bl a uppmärksammade vikten av att behålla balansen mellan åtgärder riktade gentemot COVID-19-krisen och övriga insatser, samt att integrera ett långsiktigt perspektiv i insatserna som är riktade mot COVID-19-krisen; vikten av att belysa och värna om olika kontextuella perspektiv på krisen samt av att samordna resurser.

Rådet uttryckte sin avsikt att återkomma till frågan vid nästa sammanträde 19-20 oktober.

UNESCO

Föredragande: Andreas Admasie

Som en uppföljning av det förra rådsmötets diskussion om beredningen av stöd till en första fas av UNESCOs föreslagna program *Strengthening STI Systems for Sustainable Development in Africa* uppdaterade Sida rådet med information om den slutgiltiga version av förslaget som UNESCO inkommit med, i vilken Sidas rekommendationer till UNESCO införlivats.

Sida informerade rådet om att en inledande pilotfas av samarbete med UNESCO planeras och redogjorde för sina bevekelsegrunder, vilka inkluderar synen på UNESCO som en möjlig strategisk partner för det arbete med akademisk frihet som Sida planerar att utveckla. Sidas bedömning är även att UNESCOs uppdaterade förslag inkluderar väsentliga förbättringar och förtydliganden på flertalet av de punkter som påtalats i beredningskommitténs möte och som diskuterades på förra rådsmötet, inklusive hur UNESCOs båda vetenskapliga sektorer planerar att samarbeta, hur programmet planeras implementeras i olika länder, vilka länder som omfattas och hur efterfrågan har säkerställts i dessa. Sida påpekade även att då det rör sig om en pilotfas kommer den utvärdering som planeras att göras mot slutet av programmet vara avgörande för huruvida ett längre samarbete därefter inleds. Sida planerar att involvera rådet i den diskussionen.

Rådet rekommenderade Sida att gå vidare med pilotfasstödet till UNESCO och uttryckte sin önskan att Sida återrapporterar i form av en lägesrapport efter att UNESCO inkommer med sin första årliga rapport.

Utvärdering av bilateralt forskningssamarbete (management response)

Föredragande: Lisa Román

Som formellt svar på den strategiska utvärderingen av det bilaterala forskningssamarbetet som gjorts, och som har godkänts av Sida, ska Sida lämna ett så kallat 'management response' (MR). och rådet ombads att läsa och kommentera MR-utkastet som tagits fram av styrgruppen för utvärderingen och diskuterats internt på Sida.

MR är det yttrande Sida gör avseende en utvärdering. Yttrandet skall tydliggöra om Sida avser vidta åtgärder som svar på respektive rekommendation i utvärderingen och ge en förklaring till varför Sida gör detta ställningstagande. Yttrandet skall innehålla en plan för hur åtgärder skall genomföras och följas upp för att omhänderta utvärderingens slutsatser och rekommendationer. MRs syfte är att säkerställa att utvärderingen används och får genomslag i Sidas verksamhetsutveckling och lärande. Sida meddelade rådet att utgångspunkten är att utvärderingens styrgrupp har bedömt rapporten som i flera avseenden svag, men att den efter

ett antal revideringar har godkänts. Kvalitetsbedömningen har gjorts utifrån OECD DACs kvalitetskriterier för biståndsutvärdering.

I rådets diskussion uttrycktes reservationer över kvaliteten på utvärderingen. Det påpekades att texten framstod som vag, att slutsatserna inte nödvändigtvis hade stöd i texten, och att det åberopade intervjuunderlaget innehöll frågetecken.

Då utvärderingen rör ett centralt område inom svenskt forskningssamarbete uttrycktes en oro för att en rapport av tveksam kvalitet skulle få allvarliga konsekvenser.

Rådet uttryckte sin önskan att sammansätta en arbetsgrupp för att utsätta utvärderingen för en vetenskaplig granskning och rekommenderade Sida att avvakta publicering av rapporten tills en sådan granskning har skett. Sida uttryckte att en sådan bedömning och analys skulle kunna vara nyttig och användbar för Sida, om den kan göras med bibehållen integritet och objektivitet och därmed inte riskerar att uppfattas som en partsinlägga. Sida avser att inför detta arbete dela bakgrundsdokumentation och den bedömning som gjorts av Sidas styrgrupp för utvärderingen med rådet, samt avvakta publicering. Rådet gav sig därför uppgiften att, med hjälp av en extern resursperson, granska och analysera utvärderingens kvalitet, med utgångspunkt i uppdragsbeskrivningen ('terms of reference') och den inledande rapporten ('inception report').

Med detta syfte, samt för att ytterligare klargöra omständigheterna runt underlag/bakgrundsmaterial beslutade rådet att göra en djupare granskning av utvärderingsrapporten. En kommitté bestående av Anna Mia Ekström (sammanställande), Lennart Olsson, Katarina Gidlund, Sharon Rider och Thomas Elmqvist utsågs att tillsammans med en till rådet extern granskare författa en kort rapport och delge Sida före augusti månads utgång.

Rådet uppmanade Sida att under tiden begära in underlag från NIRAS i förberedande syfte.

Beredning av ny insats: Consortium of Humanities Centers and Institutes (CHCI)

Föredragande: Lisa Román

Sidas inbjudan ('utlysning') i syfte att hitta nya partners som stödjer humanioraforskning har lett till ett förslag från CHCI om att utveckla humanioracenter i fyra afrikanska länder. Beredning av stödet har inletts och rådet ombads lämna synpunkter på faktorer att beakta.

I rådets diskussion ställdes frågorna huruvida kostnaderna för administration står i paritet till kostnaden för forskningen; huruvida minskande federala stöd till universiteten i USA kan skapa högre kostnader för administration; rörande processerna kring hur fellows rekryteras inom programmet och hur de olika forskningsområdena har valts/vilka kriterier som gällt för detta; förhållandet mellan universiteten och forskningscenter; urvalet av deltagande forskningscenter samt i vilken grad programmet är personberoende.

Det påpekades även att tiden för fellowship är kort, och det otillräckliga med att motverka risken att forskare dras in i konsultverksamhet med kommunikation. Slutligen framhöll rådet vikten av att ett förväntat övergripande resultat ('outcome') av insatsen definieras.

Övriga frågor

Sida informerade rådet om att Pernilla Sjöquist Rafiqui byter tjänst inom Sida och från och med nästa rådsmöte således kommer att ersättas av Sven Olander, enhetschef på Sidas utvärderingsenhet. Givet rådets planerade granskning av utvärderingen av det bilaterala forskningssamarbetet kommer dock Pernilla att fortsätta delta i den diskussionen.

Mötets avslutades